

Za Velkým Klášterákem a skřítky kolem Vimperka

GPS souřadnice: 49.0523236, 13.7710164

Praktické informace

Délka trasy: 7 km

Obtížnost: Středně těžká trasa vedoucí z velké části po rovině a potom lesem – nejprve krátce kolem památek města a pak přírodou podél řeky Volyňky. Výlet není možné jet s kočárkem a na kole. Pejškům se líbit bude. Projdete ho volným tempem za necelé dvě hodinky.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 140 km ujedete za 2 hodiny. Podrandíte po D4 směr Strakonice, Volyně a Vimperk.

Parkování: S parkováním je to trošku ošemetné. Pokud se vám nepodaří zapomenout vůz na náměstí Svobody nebo na parkovišti Svornosti, což se vám asi nepodaří, zanechte ho na neplacených parkovištích v ulicích Pasovská (naproti hotelu Terasa) nebo U Stadionu. V Pivovarské u teras zaplatíte 10 Kč za hodinu. Na start výletu je to pak už jen pár minut chůze.

WC: Oficiální nové veřejné toalety jsou u pivovarských teras (přímo u parkoviště v ul. Svornosti) a jsou otevřeny celoročně. V letní sezóně jsou v provozu také toalety v městském parku (ulice Sadová).

Možnost občerstvení: cukrárna U Supa, kavárna a pražírna kávy Vimperk, cukrárna Pod zámekem, kavárna Ve Skále, Café Mráz, cukrárna U Jelena, Pizzerie Marco, hotely Terasa a Zlatá hvězda, hotel a restaurace Vodník, pizzerie Marco, restaurace Stadion. Další gastronomické tipy rádi poskytnou v informačním centru.

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Michlova Huť, Boubín, Borová Lada, Vlachovo Březí, Kašperk, Strakonice, Prachatice, Sušice, Chanovice, Horažďovice.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovaly sestry Jiřina a Eva ze Sušice

Jiřinka (7 let): „Trochu mě bolely nožičky, ale viděli jsme velký most a hodně skřítků.“

Evka (10 let): „Mě nohy nebolely a našla jsem všechny schované indície.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

Zlatá stezka je jednou z nejvíce fascinujících historických cest v naší zemi a její část vedoucí přes Vimperk je jako vystřižená z dobrodružného románu. I když dnes vypadá jako obyčejná cesta nebo lesní pěšina, před stovkami let to byla v podstatě středověká dálnice, po které putovalo bohatství. A my jsme pokládci za všechny peníze, tak se po ní vydáme. Cestou mineme hradby, uvidíme Klášterecký viadukt, historickou vodárnu Solar a vydáme se i po pohádkové stezce skřítků.

Výlet vznikl s laskavou podporou a pomocí MěÚ Vimperk, a proto je zdarma. :)

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci,

dnešní cesta za hádankou povede údolím řeky Volyňky ve stopách někdejší Zlaté stezky. V terénu jsou stále vidět takzvané úvozy, tedy cesty hluboce vnořené do země. Kdo za to může? Bagry a buldozery nikoli. Za stovky let je prošlapala kopyta tisíců koní a dalších tvorů táhnoucích na svých hřbetech těžké náklady. Když takovým úvozem jdete, kráčíte stejnými místy, kudy se do budoucnosti plahočila historie. Budete si připadat jako ve stroji času, který vás vrátí do doby, kdy byl Vimperk klíčovou branou do českého království.

Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Pokud ji po vyluštění přinesete do informačního centra na náměstí (od 8.30 do 16.30 v letní sezoně každodenně, mimo sezonu od pondělí do pátku od 8.00 do 16.00), dostanete za ni dáreček.

Doplňovačka

Vřele doporučujeme vyskočit z auta na parkovišti u Pivovarských teras.

Schwarzenbergové je původně založili jako ovocné sady. Posléze sloužily zahrádkaření, postupně zpustly a zarostly náletovými dřevinami. Díky ráznému „oživení“ a spoustě práce se zde mezi lety 2023 až 2024 podařilo vytvořit krásný odpočinkový prostor. Dokonce bezbariérový, takže sem snadno zajedou maminky s kočárky i vozíčkáři.

Náš výlet začíná hned nad terasami u Horní vimperské brány.

Pro jistotu vám předem řekneme, že dnešní trasa nevede ani na hrad, ani centrem města. Kdo touží právě po těchto památkách, měl by si stáhnout výlet s tajenkou, který ho provede těmito turisty nejvyhledávanějšími místy. Jmenuje se **Za tiskaři, čerty a Zlatou stezkou do Vimperka** a je moc hezký. A také o dost kratší než ten dnešní. :)

Naše putování začíná u městských bran. Přesněji v ulici Zlatá stezka, která prochází horní částí náměstí Svobody. Její název tak trochu určuje, o čem bude dnešní vyprávění.

První písmenko do tajenky si vyzvedneme na rozcestníku. Podívejte se na horní šipku. Ukazuje, že do stejného místa půjdete jedním směrem 0,5 km a druhým 1,3 km. Asi oklikou...

1. Opište název místa.

My vyrazíme po šipce jiným směrem: ke Kláštereckému viaduktu. A důvodem určitě není jen to, že je to z kopce.

Když se člověk postaví v horní části vimperského náměstí a koukne se směrem dolů k řece Volyňce, dívá se na jeden z nejlepších středověkých obranných systémů u nás. Nepřeháníme. Máme to vyčtené z knih, ne z internetu. Sice lžou také, ale méně.

Vimperk nebýval jen malebným městečkem pod hradem, ale hlavně klíčovou celnicí a skladištěm na slavné Zlaté stezce, kudy do Čech proudila drahá sůl. Představte si, že jste středověký kupec. Vezete pytle vzácné soli a strachy se klepete jako ratlíci. Za každým stromem, kamenem i keřem na Šumavě číhají zlodějčci, lapkové a jiní lační lumpové. To je známá věc, to ví každý. Proto se Kaplířové ze Sulevic, majitelé panství, koncem 15. století rozhodli, že už jim na obranu městečka nestačí jen pár dřevěných kůlů. Měli zkušenosti z mnoha válek, takže to uměli odhadnout.

Zhruba od roku 1479 tak začalo vznikat pořádné kamenné opevnění. Nebyla to levná věc, ale investice do bezpečí se vyplatila. Město se propojilo s hradem na skále, takže vznikl neprostupný komplex. Dovnitř se dalo dostat jen přes dvě hlídané brány, a když bylo nejhůř, měšťané se mohli schovat za hradby. Části tohoto systému, jako je třeba Černá brána, tu stojí dodnes. Připomínají časy, kdy byl Vimperk nedobytnou pevností střežící obchodní poklady.

Přímo v ulici Zlatá stezka, která padá dolů k řece, stávala kdysi mohutná Pasovská brána. V 19. století sice musela ustoupit moderní dopravě, ale když se pořádně podíváte, hned vedle místečka, kde stávala, stále zve ke vstupu menší branka pro pěší. Zbyla tu jako připomínka dob, kdy se město na noc neprodyšně uzavíralo.

Najděte informační cedulku na kamenné zdi a vyhledejte odstavec s vyprávěním v angličtině.

2. Opište první slovo z anglického nadpisu.

Cestou dolů k řece narazíte na pověstné hradební bašty. Nejznámější je ta polookrouhlá, která dneska tak trochu splývá s okolními domky. Vidíte ji? Je to ta napravo. Která rostlina ji obrůstá?

Děti, víte vy vůbec, co je to **bašta**? S vypečeným kuřátkem kupodivu nemá nic společného! :)

Představte si, že hrajete Minecraft nebo nějakou středověkou strategii a potřebujete si kolem svého města postavit dobrou obranu, aby se vám tam nedostal nikdo nepovolaný. Přesně tohle udělali lidé ve Vimperku před více než 500 lety.

Bašta je vlastně taková speciální věž, která vyčnívá ven z hlavní hradební zdi. Ve Vimperku jich mají několik a vypadají jako takové kamenné půlválečky přilepené k hradbám. Hlavní trik byl v tom, že když útočník doběhl až k hradbě a chtěl na ni dát žebřík, obránci nahoře na zdi na něj moc neviděli. Ale vojáci schovaní v baště, která „koukala“ ven, ho měli jako na

dlani a mohli na něj střílet z boku.

Bašty stojí ve Vimperku dodnes. Jsou postavené z pořádně tvrdého kamene a vypráví se o nich taková legenda: Aby zdi fakt držely a nerozsypany se, přimíchali prý tehdy zedníci do malty tisíce vajíček. Jestli je to pravda, nikdo neví, ale bašty zde stojí už od roku 1479, takže je museli řemeslníci postavit opravdu poctivě.

Kdo by chtěl bydlet v baště? A kdo by si dal nějakou baštu? :)

Kutálíme se z kopce. Nalevo v údolí vidíme velkou budovu s komínem, kde původně sídlily prosperující tiskárny slavného vimperského rodáka Johanna Steibrenera, jehož firma dosáhla milionových nákladů a prodávala knížky po celém světě. Kolem roku 1930 zaměstnávala firma Steinbrener téměř 1000 lidí... Momentálně je budova prázdná. A když vyjedeme kukadly do kopce, uvidíme pěšinku, po které se asi tak za 2 hodinky budeme vracet.

Kdo se právě zhroutil, že to je dlouhé? Vzmužte se, vyhecujte se, je to krásný výlet plný překvapení! A když vám bude nejhůře, uvědomte si, že autorka tohoto textu pro vás trasu procházela v zimě a musela si lesem vyšlapat stezku v závějích! Trvalo jí to 4 hodiny! Málem se proměnila ve sněžnou ženu...

Napravo najděte malou studánku a u ní hmyzí hotel. Ví někdo, co je to hmyzí hotel?

Hmyzí hotel je umně sbitý minidomeček – skoro jako pro panenky –, který pomáhá užitečnému hmyzu najít bezpečný úkryt pro život, spánek nebo kladení vajíček. Většinou vypadá jako dřevěná bedýnka rozdělená na několik částí, které jsou vyplněné různými přírodními materiály, jako jsou navrtaná polínka, dutá stébla rákosu, šišky či suchá kůra. V takovém hotýlku se ubytovávají hlavně včely samotářky, berušky nebo zlatoočka, což jsou pro zahradu velmi důležití pomocníci, protože opylují květy a požírají škůdce, například mšice.

My do žádného hotelu nejdeme, držíme se totiž naší stezky. Je dlážděná.

Název **Zlatá stezka** ovšem neznamená, že by byla vydlážděná zlatem. Své jméno dostala podle obrovských zisků, které přinášela lidem ve svém okolí. Hlavním zbožím, které se po ní dopravovalo, byla sůl. To už jsme si malinko říkali. Stále nad tím kroutíte nechápavě hlavou? Připadá vám to jako nesmysl? Ale je tomu skutečně tak. Ve středověku byla sůl nesmírně vzácná a drahá, říkalo se jí bílé zlato, protože bez ní lidé neuměli uchovat potraviny delší dobu. Maso by se bez nasolení zkazilo a nastal by hlad. Sůl se těžila v rakouských Alpách, hlavně v solných dolech v okolí Salcburku a Halleinu. Odtud se musela dopravit na sever do Čech.

Vimperk hrál v tomto systému klíčovou roli. Město i hrad byly založeny právě proto, aby tuto důležitou obchodní cestu hlídaly. Byla rozdělena na tři hlavní větve: prachatickou, vimperskou a kašperskohorskou. Vimperská větev začala nabírat na významu ve 14. století, zejména za vlády krále Jana Lucemburského a později Karla IV. Cesta vedla z německého Pasova přes hraniční hřebeny Šumavy dolů do Vimperka a odtud dále do vnitrozemí.

Najděte napravo krásnou kovanou poštovní schránku. Jakou rostlinu rozpoznáte zde?

Ještě mineme sklepy napravo... A jsme u vody. Přejdeme ji a vydáme se doprava. Vytrvale držíme směr Klášterský viadukt.

Vypátrejte nalevo u domu čp. 99 cedulku s názvem stezky. Cedulka je červená, číslovka a hvězdička mají jinou barvu. Jakou?

Spočítejte, kolik má hvězdička nalevo cípů? Máte? Vynásobte tento počet číslem 2.

3. Napište výsledek.

Odbočíme doprava. Zase. Držíme se žluto-bílé turistické značky, která nás vede do šumavských hvozdů. Stejně jako to kdysi dělali soumaři.

Byli to odvážní muži, kteří vlastnili koně, muly a někdy i voly vycvičené ke zdolávání náročných terénů. Soumaři se jim říkalo podle speciálního sedla, s jehož pomocí se na zvířata upevňoval náklad. Jeden kůň unesl na zádech zhruba 150 kilogramů soli, což byly dva velké dřevěné sudy. (Vozy bývaly dost k nepotřebě, protože cesty v horách byly příliš úzké, strmé a plné kořenů a kamení.) Soumaři se museli pohybovat v karavanách. Jinak by se neubránili loupežníkům, kteří v hlubokých šumavských lesích na soumary číhali, aby se jejich nákladem nekale (nezákonně) obohatili.

Když karavana soumarů dorazila do města, nastalo velké pozdvižení. Zvířata i lidé si potřebovali odpočinout, najíst se a přespat. Vimperk z toho bohatl, protože obchodníci museli platit mýto, tedy poplatek za průjezd. Z těchto peněz se pak financovaly stavba hradu, kostelů a hradeb. Na hradě sídlil purkrabí, který měl na starost bezpečnost na stezce. Pokud by někdo soumary přepadl, musel se svými ozbrojenci zasáhnout.

Hledáme naučnou tabuli s názvem *Myslivecký spolek Šumava Vimperk*. Jsou na něm fotky zvířátek, které zde žijí. Podle fotek je vyjmenujte. Pak si vyberte 3 zvířata a předvedte, jakými zvuky se spolu dorozumívají. Moc by nás třeba zajímal dialog jezevce s kunou. Kdo si troufne?

4. Opište název zvířete.

Nyní si představte, že jste soumaři, a zkuste vézt svou karavanu po nebezpečné cestě. Kdo z vašeho doprovodu bude kůň? Kdo mula? A kdo vůl? :)

V zimě museli soumaři bojovat s metry sněhu a mrazem. (Jako soumar si přidala právě autorka tohoto textu). Aby cesta nezmrzela pod sněhem, značili si ji zářezy do stromů nebo vysokými tyčemi. V létě je zase trápilo bláto a komáři v bažinách. Na nejvyšších místech stezky, jako je například Strážný, stávaly věže nebo malé pevnosti, které sloužily jako pozorovatelný.

Zlatá stezka fungovala i opačným směrem. Zpátky do Německa se po ní vyvážely naše poklady: české obilí, chmel na výrobu piva, kůže, vlna, ba i med.

Co byste chtěli vézt vy? Bonbonky? Buchty? Nebo snad zmrzlinu? :)

Význam stezky začal upadat až v 17. století. Důvodů bylo několik: války, konkurence levnější soli z jiných míst a rozvoj nových silnic, po kterých už mohly jezdit velké vozy. Staré soumarské stezky, které byly úzké a strmé, přestaly stačit tempu moderní doby. Definitivní konec přinesla železnice, která dopravu zboží zrychlila a zlevnila. Ale to bylo až o mnoho let později.

Pomaličku se blížíme k babičce. Už ji vidíte? Je vyřezána z masivního kmene. Má připomínat staré časy a lidi, kteří v tomto drsném kraji dříve žili a pracovali. Nám připomíná kouzelnou pohádkovou babičku. Žádnou babku drsoňku...

Znáte nějakou pohádku, ve které se vyskytuje kouzelná babička?

Co třeba filmovou? Jak se jmenovala.

5. Doplňte název: *Byl jednou jeden*

V této pohádce kořenářka pomáhala Marušce, která utekla ze zámku. Proč se tak stalo? Kdo si vzpomene? Co je nad zlato? A jsme zpátky u soli...

Zkuste si ve dvou zahrát známou scénu z pohádky

Maruška: Mám tě ráda jako sůl.

Král Já I.: Jako co?

Maruška: Jako sůl.

Král Já I.: Sůl. Sůl?

Maruška: Ano, sůl. Protože sůl je zapotřebí.

Král Já I.: Protože soli je všude habaděj. Protože soli má každý dost. Ták. Tím chceš říct, že mě máš už dost?

Maruška: Ale tatínku...

Král Já I.: Vlastní dítě mě má dost. Krev mé krve mě má dost. No zaplaťpánbůh, že se toho maminka nedožila.

V pohádce *Tři zlaté vlasy děda Vševěda* také vystupuje hodná babička. Pomůže hrdinovi Plaváčkovi tím, že ho schová a od děda Vševěda pro něj získá zlaté vlasy i odpovídi na těžké otázky. Bez její dobroty a kouzelné schopnosti domluvit se s osudem (rozuměj: nevrlym dědem) by Plaváček nikdy neuspěl.

Pak také jedna hodná babička skončila v břiše vlka a známé jsou také prastaré *Pohádky ovčí babičky*.

O vlčích si dnes vyprávět nebudeme, ale pokud byste prošli náš výlet s tajenkou vedoucí do Michalovy huti, tak tam se o nich dozvíte vše! Je to krásná trasa a je jen pár kilometrů odsud.

Vidíte kousek od babičky takový zvláštní most přes řeku? Není to most, je to akvadukt. V překladu z latiny vodovod. Tenhle je skutečnou technickou raritou, protože jde o jeden z mála funkčních dřevěných akvaduktů u nás. Přivádí vodu z náhonu řeky Volyňky přímo k malé vodní elektrárně. Celé dílo je vymyšleno tak, aby voda neztrácela spád a mohla být využita k pohonu turbíny v elektrárně, která se nachází o něco níže po proudu.

Podél Volyňky už půjdeme jen kousek. Brzy ji přejdeme a začneme funět do kopečka.

Název toku je odvozen od města Volyně, kterým protéká. V původním staroslovanském jazyce mohl znamenat jednoduše mokřinu nebo vlhké místo. Volyňka pramení na svahu Světlé hory mezi obcemi Lipka a Borová Lada.

Poskytovala kdysi vodu soumarům a jejich zvířecím pomocníkům, ale také poháněla mlýny a pily, které byly klíčové pro místní ekonomiku. Zejména ve své horní části až po Vimperk má Volyňka velmi prudký spád a divoký charakter, což z ní v minulosti činilo ideální řeku k plavení dřeva z hlubokých šumavských lesů. Dnes je známá svou čistou a chladnou vodou, což z ní dělá jeden z nejlepších pstruhových revírů.

Volyňka je typickou pstruhovou řekou. Což znamená, že v její studené a rychle tekoucí vodě žijí především ryby, které milují kyslík a kamenité dno. Hlavním vládcem zdejších tůní je pstruh obecný potoční, který se zde i přirozeně rozmnožuje. Kvůli drsným podmínkám a mrazivé vodě však dorůstá spíše menších rozměrů. Kromě něj se v řece pravidelně objevují pstruh duhový a siven americký, kteří se do revíru často vysazují pro zpestření rybářské obsádky. Dalším typickým obyvatelem čistých úseků je lipan podhorní, který je sice v celém Česku čím dál vzácnější, ale na Volyňce se mu místy stále daří. I když i tady jeho počty v posledních letech spíše klesají.

Stoupáme po cyklostezce kolem několika domečků, vlevo vidíte psí hotel. Napravo nám za plotem na cestu svítí skřítek. Vidíte ho?

Zjistěte ze sloupu místního tlapače, jaké číslo má cyklostezka. Sečtete všechny její číslice.

6. Napište výsledek.

Ještě 400 metrů – a budeme u viaduktu.

Po levé ruce nás pro změnu doprovází Arnoštský potok.

Je tady někdo, kdo se jmenuje Arnošt?

Jméno Arnošt má hluboké kořeny v germánské kultuře. Spojuje se s vlastnostmi, jako jsou čestnost, vytrvalost, rozhodnost nebo pevnost v rozhodnutí. Původně vychází ze staroněmeckého slova ernst či ernust, což v překladu může znamenat také boj nebo vážnost. Do češtiny se toto jméno dostalo se změnou počátečního písmene z E na A, zatímco v mnoha jiných jazycích zůstala zachována původní podoba. Proto může být vaším kamarádem německý Ernst, anglický Ernest či italský a španělský Ernesto.

Zkuste si toto jméno se svým příjmením. Jak by vám znělo? V našem případě Ernesta Nachtigallová. No, pojďme si říci, že nic moc! :)

V české historii je toto jméno velmi významné především díky osobě Arnošta z Pardubic, který byl prvním pražským arcibiskupem a blízkým rádčím císaře Karla IV. Mezi další slavné nositele patří například spisovatel Arnošt Lustig nebo herec a dramatik Arnošt Goldflam. Pokud jde o četnost tohoto jména v České republice, v současné době se jím pyšní přibližně 3 800 mužů. Ženské jméno Arnoštka patří v České republice k velmi vzácným a postupně mizícím jménům. Podle posledních dostupných statistik žije v celé zemi přibližně 331 nositelek tohoto jména.

Arnoštský potok se jmenuje po osadě Arnoštka (německy Ernstberg), kterou protéká. Byla založena na počátku 18. století (kolem roku 1706) a pojmenována na počest kněžny Marie Arnoštky z Eggenbergu, která byla v té době majitelkou vimperského panství. Oblast je známá možnostmi rýžování zlata a pyšní se památnými stromy.

Došli jsme k odbočce k viaduktu. Jsou zde ukazatelé a také srdíčko. Co je u něj napsáno?

7. Doplňte: z lásky.

Pokud se chceme podívat na viadukt, musíme udělat z této cesty malou odbočku. Pak se sem ale zase vrátíme.

Klášterecký viadukt, kterému místní často neřeknou jinak než Velký Klášterák, je jednou z nejkrásnějších technických památek na Šumavě. Tento kamenný most byl postaven jako součást železniční tratě ze Strakonice do Volar. Do provozu byl slavnostně uveden 9. července 1900. Právě tento úsek mezi Vimperkem a Lenorou byl stavebně nejnáročnější částí celé dráhy.

Z architektonického hlediska jde o takzvaný most alpského typu, což znamená, že je postaven z neomítnutého režného lomového kamene. Viadukt tvoří čtyři elegantní polokruhové oblouky o stejném rozpětí, které se tyčí nad údolím Arnoštského potoka, nedaleko soutoku Arnoštského potoka s již zmíněnou Volyňkou. Celková délka mostu dosahuje téměř 66 metrů a jeho výška nad terénem je zhruba 22 metrů. Pokud se na něj podíváte pozorně, nad prostředním pilířem můžete dodnes spatřit vytesaný letopočet 1899, kdy byla hrubá stavba dokončena. Most má za sebou i dramatické chvíle. Při velkých povodních v roce 2002 jeden z jeho pilířů vážně podemlel rozbouřený Arnoštský potok, což narušilo statiku celé stavby. Kvůli tomu prošel viadukt v letech 2003 a 2004 rozsáhlou rekonstrukcí, při které bylo zdivo zpevněno speciálními injektážemi a statickými systémy, aby mohl bezpečně sloužit i dnešním vlakům.

Vy už se ale jistě ženete k dřevěnému vláčku, který zde byl instalován jako hravá připomínka historie železnice. Můžete si ho užít, však už jsme téměř v polovině výletu. Téměř. Přesná půlka bude u kapličky.

Vydeme lesní stezkou k mostu a přehupkáme koleje. Míříme do maličké obce Klášterec.

Zkuste napravo najít bílý dům s prazvláštním letopočtem. Rozluštili jste ho? Možná je to číslo popisné...

Vidíte hrníčkový plot? Který hrneček byste si vybrali a vypili z něj teplé kakao? Nám se líbí plecháček!

Kdo bude první u kapličky?

Kaple Povýšení svatého kříže, jak ji známe dnes, byla postavena v roce 1852. Měla pro místní velký význam, od roku 1898 se v ní směla jednou ročně sloužit slavnostní mše. Zajímavostí je její vnitřní výzdoba, v roce 1932 ji totiž vymaloval mistr Stingl přímo z Vimperka. Pokud byste nahlédli dovnitř, našli byste tam oltář se sochami apoštolů Petra a Pavla a kříž s tělem Kristovým.

Hned vedle kaple stojí památník padlým v první světové válce, na kterém jsou vypsána jména osmi místních mužů, kteří se z fronty už nikdy nevrátili. Všimněte si, kolik je zde českých a kolik německých jmen.

Nalevo na kříži si vyzvedněte další písmenko do tajenky. Možná na křížku objevíte i kamínek... :)

8. Opište první slovo pod Ježíšem.

Držíme se naučné stezky a kroutíme to doleva. Že jdete správně, poznáte podle plotu, který je postaven částečně z lyží. To je, co? Recyklace na jedničku!

Projdeme kolem plotu s barevnými baňkami. Přejdeme „Arnoštáka“ a opět to zakroutíme to doleva. Chvilí teď poťapeme po silnici, tak si moc vyprávět nebudeme, ať jsme z tohoto úseku co nejdříve pryč. Po žlutě značené stezce potom zabočíme nejprve doleva a pak doprava do lesa.

Cestou si nalevo všimněte budovy bývalého **mlýna**.

Ve své době byl velmi moderní. Mlynář tu nemlel jen žito a pšenici, měl k dispozici i stoupu na ovesný šrot. Naprostou technologickou vymožeností byla vlastní výroba elektrického proudu pomocí vodního kola. Díky tomu mlynář poháněl i takové věci, jako byla mechanická masečnice, což byl tehdy v zapadlém údolí obrovský luxus. Osud mlýna se začal lámat po druhé světové válce. Zatímco mlecí zařízení časem utichlo a potok přestal mít „práci“, obytná část stavení se dochovala. Dodnes tam stojí dům, který kdysi k mlýnu patřil, a slouží k bydlení. Samotná mlýnice už ale své tajemství skrývá v rozvalinách a houštích. Příroda si ji postupně bere zpět.

Rozloučíme se s mlýnem a dál nás to táhne k městu. Můžeme si k tomu zanotovat třeba písničku ze známé pohádky. Je to ta, kterou si zpívali princezna Krasomila a král Miroslav, když pomáhali mlynáři mlít. Jak se pohádka jmenovala?

Už je to uděláno, už je to hotovo,

pár vajíček na rendlíček,

kousek másla do toho.

My ovšem hotovo ještě nemáme. Natož rendlíček a pár vajíček. A není to ptačí chřípkou ani tím, že by nám slepice uletěly. Na výlety vejce prostě nenosíme. Leda natvrdo. Jak jste na tom s vajíčky vy? Máte je rádi? Berete si je na naše výlety? Není to od věci, protože jde o výživové bombičky. Pokud jste zdraví a rodiče vydělávají spíše více než méně, klidně zpuncněte tři denně.

Žlutá značka nás přivádí k závoře napravo od silnice.

Najděte stromeček, který bojoval se žlutými turistickými značkami. A vyhrál! :)

Dostáváme se na rozcestí *Pod Chválovnou*. Do cíle výletu to máme už jen 2 kilometry.

Pod klasickými směrulkami je i jedna cedulka jiné barvy. Tato barva se promítla i do jejího názvu.

9. Napište název barvy.

Jdeme dalších 10 minut lesem. Čeká nás nejoblíbenější část našeho výletu.

Ale ještě předtím vám musíme prozradit, že jsme zde potkali lišku!

Liška obecná patří k nejobratnějším a nejinteligentnějším šelmám, které se na Šumavě vyskytují, a její přítomnost je tu naprosto zásadní k udržení přírodní rovnováhy. Na Šumavě jsou lišky výjimečné tím, že dokážou žít v různých nadmořských výškách – od hlubokých údolí až po horské hřebeny –, kde musejí čelit drsným mrazům a vysoké sněhové pokrývce. Fascinují svými smysly, zejména sluchem. Mají ho tak dokonalý, že slyší pískání myši na vzdálenost desítek metrů nebo pohyb hmyzu pod zemí. Liška není jen samotářský lovec, ale také velmi vynalézavé zvíře, což dokazuje její schopnost stavět si složité systémy nor, které mají často několik vchodů i nouzových východů.

Zajímavostí je, že lišky na Šumavě hrají roli jakýchsi zdravotních policistů. Na jídelníčku mají i mršiny, čímž čistí les. Ač se liška řadí mezi psovitě šelmy, v mnoha ohledech je to spíše kočka. Stejně jako mickám se její zornice protahují „na výšku“, což jí umožňuje skvěle vidět ve tmě. Také umí zatahovat drápy. Avšak jen částečně. A obratně šplhat po stromech.

Teď to mají lišky o něco těžší. Na Šumavě jim přibyl nový soused – rys ostrovid. Nejenže jim ujídá z talířků, ale někdy dokonce dává zrzkám jasně najevo, že je nemusí.

Však jste obě tato zvířata mohli vidět na naučné tabuli na začátku naší cesty.

Lišky možná potkáte i na **Stezce lesních skřítků**, na kterou vstupujeme. (Nemazlete se s nimi, i kdyby chtěly. Obzvláště ty přítulné mohou mít vzteklinu.) Vítá nás hravý okruh, dodávající oblasti kolem historické vodárny Solar pohádkové kouzlo.

Na stezce jsou umístěny skřítkčí domečky, obrázky skřítků s raznicemi k označení jednotlivých skřítkčích stanovišť, malované kameny, zvířátka a další „radůstky“ pro děti.

Najděte stanoviště skřítkka Smrkovníčka.

10. Co drží na obrázku skřítek v ruce?

Jak zjistíte z popisku, je to trochu Otesánek.

Co vy? Máte hlad? Dokážete vyjmenovat všechno, co Otesánek ve známé pohádce snědl?

Jed jsem, sněd jsem:

kaši z rendlíka,

ucháč mlíka,

pecen chleba,

*mámu - tátu -,
děvečku s jetelem
sedláka se senem,
pasáka s prasaty,
ovčáka s jehňaty
a tebe taky ještě sním.*

Pohádkou ovšem nekončíme, hledáme další skřítkovská zastavení a také nádherné malované kameny.

Našli jste vlka? A co kuny?

Tato malovaná zvířátka na kamenech vytvořila paní Drahuška Janoušková.

Až si pohrajete a vyfotíte se se všemi skřítky, můžete se pokochat nádherným pohledem na město Vimperk.

Přicházíme k rozcestníku, od kterého už budeme klesat do údolí.

Pokud máte zájem, můžete se odsud jít podívat na **vodárnu Solar**. Je však třeba zdolat pár metrů do kopce.

Vimperk se v 19. století rychle rozrůstal, vznikaly tu nové továrny. Staré studny a dřevěné rozvody už městu nestačily. Navíc město ničily časté požáry, takže bylo potřeba mít spolehlivý zdroj vody s pořádným tlakem. Proto se radní rozhodli vybudovat moderní vysokotlaký vodovod.

Vodárna funguje na jednoduchém, ale geniálním principu. Využívá gravitaci. Je postavená dostatečně vysoko nad městem, aby měla voda v trubkách přirozený tlak a tekla sama až do domů v údolí bez nutnosti elektrických čerpadel. Je to vlastně taková kamenná nádrž, do níž se sbírala voda z okolních lesních pramenů.

Na fasádě budovy si můžete přečíst pamětní desku v němčině, která přesně popisuje, kdo a kdy ji postavil. Text začíná slovy *Mit Gott wurde der Bau...* (S Bohem byla stavba započata).

Teď už ale opravdu klesáme. Hledáme poslední (vlastně první) úvodní tabulku s názvem *Stezka lesních skřítků*.

11. **Jak se nazývá hmyzí výrobek, který drží skřítek v levé ruce?**

Znáte nějaký film nebo pohádku, ve které je důležitá postava pavouka? Určitě si vzpomeňte na pavoučího muže nebo třeba na pavoučka, který pomáhal krtečkovi vyrobit kalhotky. S mravenci se také kamarádila včelka Mája. A samozřejmě Ferda Mravenec.

Sejdeme do údolí a přejdeme říčku. Kdo si vzpomene, jak se jmenovala?

Žlutá značka nás pak kolem srubových domů a kostela přivede až k informačnímu centru na náměstí.

Blížíme se k cíli. Mrkněte do své doplňovačky. Copak to na vás kouká z tajenky? To se dalo čekat, že? Kdo to začal tušit už u viaduktu? :)

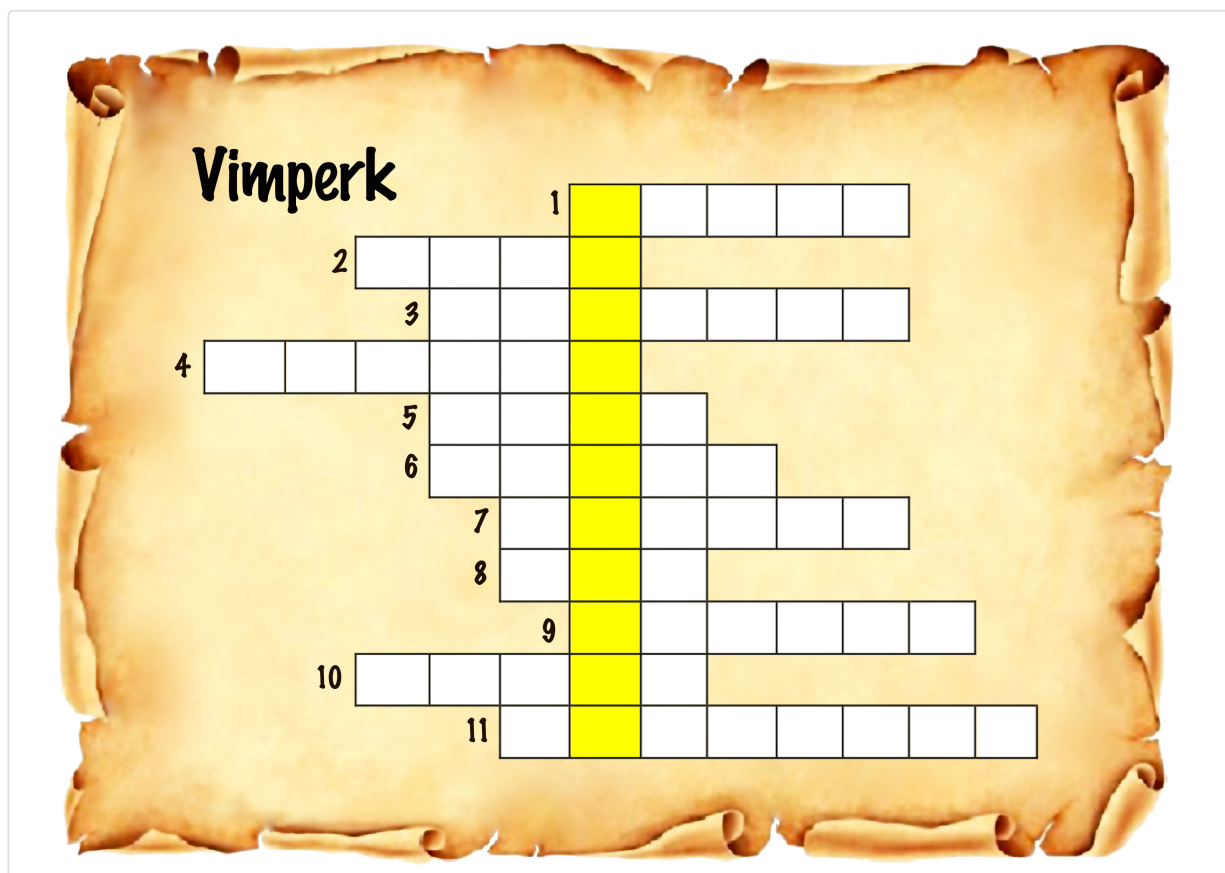
Máte vylušťeno. Děkujeme, že jste s námi šli, a také děkujeme městu Vimperk za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA.

Doufáme, že se vám to dneska na výletě s tajenkou líbilo. Přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! ☺

V textu byly mimo jiné použity informace z webových stránek: <https://zlatoustezkou.cz/>, [Pověsti a pohádky zemí Koruny české](#), <https://www.knihovna.vimperk.cz>, www.kudyznudy.cz, www.pohadkozem.cz, <https://www.vimperk.cz>.

Otázky k tajence

1. **Opište název místa.**
2. **Opište první slovo z anglického nadpisu.**
3. **Napište výslednou číslici.**
4. **Opište název zvířete.**
5. **Doplňte název: *Byl jednou jeden***
6. **Napište výslednou číslici.**
7. **Doplňte: z lásky.**
8. **Opište první slovo pod Ježíšem.**
9. **Jaký je název barvy?**
10. **Co drží na obrázku skřítek v ruce?**
11. **Jak se nazývá hmyzí výrobek, který drží skřítek v levé ruce?**

A co můžete vyhrát?

Tajenku pošlete na e-mail veldo@veldo.cz. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.